

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **J. S.**, zastoupený JUDr. Juditou Jakubčíkovou, advokátkou se sídlem Krameriova 139, Klatovy, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované č. I a č. II ze dne 4. 10. 2007 č.j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 3. 2008, č. j. 16 Cad 285/2007 – 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutím žalované. Rozhodnutím žalované č. I. ze dne 4. 10. 2007 č.j. X, byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). V odůvodnění žalovaná uvedla, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení (dále „OSSZ“) v Klatovech ze dne 1. 8. 2007 není žalobce plně invalidní, nýbrž toliko částečně invalidní, neboť v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 35 %.

O nároku na částečný invalidní důchod žalovaná vydala téhož dne rozhodnutí č. II., č.j. X, jímž zamítla žádost žalobce o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 43 zákona č. 155/1995 Sb. Žalobce byl dle posudku OSSZ v Klatovech ze dne 1. 8.

2007 částečně invalidním podle § 44 zákona č. 155/1995 Sb., avšak nezískal v rozhodném období před vznikem invalidity od 9. 7. 1997 do 8. 7. 2007 potřebnou dobu pojištění, získal pouze 1095 dnů, přičemž doba pojištění potřebná pro nárok pro plný nebo částečný invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí 5 roků a potřebná doba pojištění se zjišťuje z období před vznikem plného nebo částečného invalidního důchodu, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10ti roků počítaných zpětně před vznikem částečného nebo plného invalidního důchodu.

Z posudkového a dávkového spisu žalobce krajský soud zjistil, že žalobce byl posuzován jako automechanik a invalidizoval ho stav po totální endoprotéze levého kolenního kloubu z 1. 4. 2005, bez známek uvolnění, v dobrém postavení aloplastiky, s mírnou funkční poruchou kolenního kloubu, s intolerancí větší staticko – dynamické zátěže levé dolní končetiny, postoperační flebotrombóza levého bérce dle anamnézy, stav po fraktuře pravého femoru z roku 1989, řešeno osteosyntézou a zhojeno plně v dobrém postavení, s omezenou flexí v levém kyčli, stav po poranění pravého zápěstí a pravé lopatky staršího data, incipientní artróza scapulohumerální vpravo, stav po opakovaných komocích mozku a kontuzích hlavy po recidivujících traumatech v minulosti, při provozování motokrosového sportu.

Na základě žádosti žalobce o plný invalidní důchod ze dne 17. 1. 2006 posudkový lékař OSSZ Klatovy učinil závěr, že u žalobce byl přítomen dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, byla provedena totální endoprotéza levého kolenního kloubu s komplikovaným pooperačním průběhem, flebotrombózou a byla prováděna rehabilitační léčba. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal stavu srovnatelnému s postižením dle kapitoly XV, oddílu H, položky 50.3, přílohy 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena na 70%. Na základě tohoto posudku bylo vydáno žalovanou dne 4. 5. 2006 pod č.j. 600 424 1738 rozhodnutí, kterým však byla žádost o plný invalidní důchod zamítnuta pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb, neboť žalobce se dle shora citovaného posudku stal plně invalidním dle § 39 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. od 5. 1. 2006, avšak žalobce od 1. 5. 1996 do 4. 2. 2006 získal pouze 3 roky pojištění, ačkoli jako osoba starší 28 let potřeboval dobu pojištění 5 let.

Žalobce opětovně požádal OSSZ Klatovy o přiznání plného invalidního důchodu dne 2. 5. 2007. Jeho stav byl posudkovým lékařem hodnocen jako funkčně zlepšený, levé koleno je po úspěšné aloplastice, s mírným funkčním omezením, stav po osteosyntéze pravého femoru je zhojen v dobrém postavení. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena dle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. dle kapitoly XV, oddílu H, položky 50.1 na 35 %. Na základě tohoto posouzení lékařem OSSZ žalovaná vydala napadené rozhodnutí.

Krajský soud provedl důkaz posudkem zdravotního stavu žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí vypracovaným dne 11. 1. 2008 a doplněným dne 27. 2. 2008 posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni zřízenou podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon č. 582/1991 Sb.“). Posudková komise dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí stav po totální endoprotéze levého kolene. Posudková komise podřadila hlavní příčinu poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti shodně

s lékařem OSSZ podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitola XV – choroby pohybového a podpůrného aparátu, oddíl H – postižení končetin, položka 50.1 – jednostranná totální endoprotéza a míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila na 35 % z možných 20-35 %. U žalobce jde o stav po totální endoprotéze levého kolene s těžším funkčním omezením a s omezením staticko-dynamické zátěže, proto byla volena horní hranice uvedené procentuální ztráty, flexe v koleni je 75°, zdravotní stav je však hodnocen jako stabilizovaný, jde o stav po náhradě kolenního kloubu před dvěma lety. Komise na rozdíl od lékaře OSSZ míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti navýšila o 10 % pro další zdravotní postižení a to proto, že od projednání u OSSZ došlo ke zhoršení funkce obou kyčelních kloubů. Celková míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti činila u žalobce k 4. 10. 2007 45%.

Při rozhodování vyšel krajský soud z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni ve znění jeho doplnění a dospěl k názoru o přesvědčivosti a celistvosti posudkových závěrů. Pro stanovení příčiny invalidity i míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti bylo ve spisovém materiálu dostatek podkladů, jiné návrhy žalobce při jednání soudu neuplatnil, ani nenavrhoval doplnění posudku dalšími lékařskými zprávami. Posudková komise uvedla, v čem spočívá stabilizace zdravotního stavu žalobce oproti době, kdy byl uznán invalidním, tedy ke dni 5. 1. 2006 bez nároku na výplatu dávky plného invalidního důchodu. Krajský soud se tak ztotožnil s žalovanou, neboť žalobce nesplňoval podmínky ust. § 39 zákona č. 155/1995 Sb. a žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V kasační stížnosti stěžovatel poukázal na závěry posudku lékaře OSSZ v Klatovech ze dne 2. 3. 2006, z nichž vyplývalo, že jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal stavu srovnatelnému s postižením dle kapitoly XV, oddílu H, položky 50.3, přílohy 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena na 70 %. Podle stěžovatele tedy nelze souhlasit se závěry krajského soudu, že za několik měsíců po tomto zjištění stejná komise dospěla k závěru, že stěžovatel není plně invalidní, když se jeho stav fakticky ještě zhoršil. Podstatné je, kolika procenty byla snížena jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti k poslední prohlídce u lékaře OSSZ Klatovy dne 1. 8. 2007, nikoli stabilizace jeho zdravotního stavu. Posudková komise na rozdíl od lékaře OSSZ navíc míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti zvýšila ještě o 10 % pro další zdravotní postižení a to zejména proto, že od projednání u OSSZ došlo ke zhoršení funkce obou kyčelních kloubů. Žalovaná tak zcela bezdůvodně uváděla nepravdivé skutečnosti a posouzení jejím lékařem nelze brát za věrohodné, zvláště když posudková komise zjistila zhoršení funkce již obou kolenních kloubů a obou kyčelních kloubů. Stěžovatel byl nepřiznáním plného invalidního důchodu zkrácen na svých právech, neboť mu byl přiznán toliko částečný invalidní důchod, který mu však není vyplácen.

Krajský soud dále nesprávně posoudil otázku splnění potřebné doby pojištění pro nárok na přiznání plného invalidního důchodu, neboť v záznamu o jednání vyhotoveného OSSZ Domažlice ze dne 15. 3. 1995 přiloženého ke kasační stížnosti je mimo jiné uvedeno, kde stěžovatel pracoval a po jakou dobu. Kasační stížnost obsahuje výpis z uvedeného záznamu s údaji o studiu stěžovatele na střední škole a soupisem jeho zaměstnavatelů do roku 1995. Podle názoru stěžovatele žalovaná tato vlastní zjištění vůbec neakceptovala, když posuzovala, zda je splněná potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní

důchod. Žalovaná navíc v rozporu s ust. § 40 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb. nezapočetla do doby pojištění i dobu studia stěžovatele. Poněvadž stěžovatel odpracoval nikoli pouhé 3 roky, ale více než 10 let, je „100 % splněná podmínka doby jeho pojištění pro nárok na jeho plný invalidní důchod“.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vyjádření žalované ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Jak již v odůvodnění svého rozsudku uvedl krajský soud, je rozhodnutí o nároku ve věcech důchodového zabezpečení závislé především na odborném posouzení zdravotního stavu občana, a to ve správním řízení lékařem příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, v přezkumném řízení soudním pak posudkovou komisí, případně znalcem. Soudní řízení je specifické v tom, že je v něm vyžadován zákonem předepsaný důkaz, jímž je ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Uvedená komise je přitom oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale také i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě (částečné invaliditě), jejím vzniku, dalším trvání či zániku, třebaže v oblasti rozhodování o těchto nárocích jsou pojmy invalidity či částečné invalidity především pojmy právními. Nevzbuzuje-li posudek uvedené komise z hlediska jeho přesvědčivosti a úplnosti žádnou pochybnost a nejsou-li v řízení zjišťovány ani jiné skutečnosti, jimiž by správnost posudku byla zpochybňována, je zpravidla v řízení důkazem stěžejním.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu vycházel krajský soud v dané věci zcela správně z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni ze dne 11. 1. 2008 a z jeho doplnění ze dne 27. 2. 2008, kde se posudková komise dostačujícím způsobem vypořádala s hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce a zohlednila i všechny jeho další zdravotní potíže. Za stěžejní zdravotní postižení označila komise stav po totální endoprotéze levého kolene s těžším funkčním omezením a s omezením staticko dynamické zátěže, přičemž dospěla k závěru, že zdravotní stav je stabilizovaný, neboť k náhradě kolenního kloubu došlo před 2 lety. Krajskému soudu pak nelze vytýkat, že bez příslušných medicínských znalostí nepolemizoval s – i podle názoru Nejvyššího správního soudu – úplným a přesvědčivým závěrem posudku uvedené posudkové komise, podle něhož žalobce k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované podmínky plné invalidity ve smyslu § 39 zákona o důchodovém pojištění nesplňoval a pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven stejně jako lékařem OSSZ Klatovy podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitola XV – choroby pohybového a podpurného aparátu, oddíl H – postižení končetin, položka 50.1 – jednostranná totální endoprotéza a to 35 % z možných 20-35 %. Posudková komise navíc

podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. z důvodu dalších zdravotních postižení stěžovatele zvýšila oproti lékaři OSSZ Klatovy míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele o 10 % na celkových 45 %. Toto procentní zvýšení však nepotvrzuje zhoršování zdravotního stavu stěžovatele při současném trvání jeho zdravotního postižení, pro nějž byl uznán ode dne 5. 1. 2006 plně invalidním, jak stěžovatel dovozoval v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud se tak, stejně jako krajský soud, ztotožnil s názorem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni, že zdravotní stav žalobce neodpovídal již plné invaliditě, neboť došlo ke stabilizaci jeho stěžejního zdravotního postižení.

Na tomto místě Nejvyšší správní soud považuje za vhodné zdůraznit, že přiznání plné invalidity od ledna 2006 bylo v daném případě od počátku indikováno jako dočasné pro perioperační období po implantaci totální endoprotézy, resp. období rekonvalescence, tedy s výhledem následného zlepšení zdravotního stavu stěžovatele, nebo přinejmenším jeho uspokojivé stabilizace (cíl totální náhrady levého kolenního kloubu). Tento předpoklad se podle citovaného posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v plném rozsahu naplnil.

Nejvyšší správní soud dále poukazuje na to, že se k problematice stabilizace zdravotního stavu již vyjádřil v jiné souvislosti např. v rozsudku ze dne 7. 8. 2003, č.j. 3 Ads 7/2003 - 42, kdy uvedl, že „důvodem zániku plné invalidity nemusí být vždy jen zlepšení zdravotního stavu, ale i stabilizace zdravotního stavu, neboť sama stabilizace dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu spojená s adaptací člověka na situaci vyvolanou například zdravotním postižením může vést k obnovení pracovní schopnosti ve vymezeném rozsahu (§ 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění).“

Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku splnění potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod, neboť stěžovatel do roku 1995 vykázal potřebnou dobu pojištění. V řízení o žalobě však přednesl stěžovatel pouze dva žalobní body, uváděl, že stanovený pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti neodpovídá jeho zdravotnímu stavu a zpochybnil datum vzniku invalidity.

Předmětná kasační námitka je nepřípustná. Ustanovení § 104 odst. 4 in fine s. ř. s. totiž brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřípustné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č.j. 1 Azs 34/2004 - 49, zveřejněný pod č. 419/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

Nad rámec rozhodnutí Nejvyšší správní soud z dávkového spisu stěžovatele zjistil, že stěžovatel nebyl od 1. 5. 1995 zaměstnán, toliko od července 2004 je veden jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce. V této souvislosti považuje za vhodné poukázat na rozsudek ze dne 30. 1. 2004, č.j. 4 Ads 49/2003 - 29, kde zdejší soud vyslovil, že „pokud plně invalidní pojištěnec (starší 28 roků) nezískal ke dni vzniku plné invalidity potřebnou dobu pojištění pěti roků, zjišťovanou z posledních deseti roků před vznikem invalidity, a nezískal ji ani následně po přičtení další doby pojištění získané po vzniku plné invalidity, nárok na plný invalidní důchod mu nevznikl [§ 38 písm. a), § 40 odst. 1 a 2 zákona č.

155/1995 Sb., o důchodovém pojištění].“ Při stanovení délky náhradní doby pojištění v případě evidence uchazeče na úřadu práce je vždy nutno počítat pouze dobu, po kterou uchazeči o zaměstnání náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží. Delší dobu počítat nelze, i když doba evidence trvá řadu let [§ 5 odst. 1 písm. n) zákona č. 155/1995 Sb.].

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Plzni netrpí vadou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaná měla ve věci úspěch, nevznikly jí však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud jí proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. září 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu